

Obecná Jednota Cyrilská (1953-2003) k 50. výročí jejího zrušení

Na začátku dubna si připomeneme jedno ze snadno přehlédnutelných výročí. Je tomu přesně padesát let, kdy komunistické úřady postupně likvidovaly všechny občanské spolky, které se jim nepodařilo dostat alespoň částečně pod kontrolu. S mnohými dalšími tehdy zmizela také Obecná Jednota Cyrilská (hudební odbor Křesťanské Akademie), která se od roku 1879 starala o pěstování liturgické hudby a za 74 let své činnosti zanechala důležitou stopu v naší kultuře.

Prítomné výročí je spíše symbolické, podobně jako byla na začátku 50. let symbolická většina úředních výnosů. Oficiální rozpuštění Křesťanské Akademie dne 9. dubna 1953 už můžeme považovat jen za zpětné právní ošetření likvidace, která byla dávno dokončena. Poslední předseda Obecné Jednoty Cyrilské, františkán P. Jan Nepomuk Štikar, byl zatčen již v březnu 1950 a spolu s ostatními kněžími a řeholníky prošel několika internačními tábory. Spolkový časopis „Cyril“ přestal vycházet okamžitě po únoru 1948. Rozbití organizačního zázemí ale nebylo cílem represí, jen jejich začátkem. Kdo hrál na varhany nebo zpíval v kostelním sboru, mohl od této doby počítat se zvýšeným zájmem o svou osobu, přinejmenším se ztrátou zaměstnání nebo vyloučením ze školy.

V době svého zrušení Obecná Jednota Cyrilská (O. J. C.) zastřešovala dobře fungující celostátní organizaci amatérských kostelních sborů. Ve svých stanovách měla pak mimo jiné vzdělávání varhaníků a zpěváků, vydávání hudebnin, péči o varhany a zvony i ochranu historických hudebních archivů. Z příspěvků předplatitelů vycházel spolkový hudební časopis Cyril, který časem získal velmi slušnou úroveň a zdařile spojoval prak-

tické úkoly informační tiskoviny s nároky na odborný časopis.

Vznik tohoto spolku v roce 1879 byl výsledkem dlouholetých pokusů o pozvednutí kostelní hudby z úpadku organizačního i uměleckého. Ten nastal v našich zemích po reformách Josefa II., zejména po zrušení bezplatných hudebních škol a literátských bratrstev. Zakladatelé O. J. C. zpočátku prosazovali přísné ideály cecilské reformy církevní hudby, která se šířila z bavorského Regensburgu, později se ale vydali vlastním směrem. Za patrona O. J. C. zvolili sv. Cyrila - apoštola Slovanů a zprostředkovatele křesťanské vzdělanosti, liturgie i bohoslužebného zpěvu. Principy cyrilského hnutí výstižně shrnul poslední jednatel O.J.C. Jaroslav Dušek: „Práce cyrilská je založena na lásce k věci, cítění náboženském a pevné disciplíně.“ Za „necyrilské“ se považovalo vše, co zaměřovalo službu při liturgii za snahu o společenské zviditelnění.

Jedním z důležitých center cyrilského hnutí byl po řadu let vinohradský kostel sv. Ludmily. Prvním farářem nového kostela, vybudovaného na prosperujícím pražském předměstí, byl jmenován P. Ferdinand Lehner, zakladatel O.J.C. a spoluzakladatel Křesťanské Akademie. Byl to právě on, kdo nerezignoval ve chvíli, kdy rakousko-uherské úřady odmítly zaregistrovat nový spolek s odůvodněním, že se jeví jako státu nepřátelský. V roce 1873 začal z vlastních úspor vydávat hudební časopis Cecilie (pozdější Cyril) a připravený spolek prozatím ukryl pod ochranu nově založené

Křesťanské Akademie.

Od 30. let 20. století pak na svatoludmilském kůru působila jedna z nejlépe vedených Cyrilských jednot. Zdejší sbormistrem byl jednatel O.J.C. Jaroslav Dušek, varhaníkem Josef Trumpus a ředitelem kůru ve své době velmi populární skladatel Vojtěch Říhovský. „Farní Jednota Cyrilská na Královských Vinohradech“ tvořila jádro všech akcí, kterých se účastnily spojené kostelní sbory (za všechny ostatní jmenujme např. zpěv při I. celostátním sjezdu katolíků ČSR v roce 1935) a vyvíjela všestrannou činnost, včetně nahrávání gramofonových desek.

Připomínáme-li si nyní půlstoletí bez Cyrilských Jednot, měla by naše vděčná vzpo-

mínka patřit všem statečným (živým i mrtvým), kteří se nenechali v 50. letech zastrašit a dále pokračovali ve své poctivé a neviditelné službě i za cenu značných osobních rizik. V neděli 30. března v 11.00 v pražském kostele sv. Ludmily byla slavena děkovaná bohoslužba za všechny, kdo i po rozbití zázemí pokračovali ve své službě a svou osobní statečností zachovali kontinuitu kostelní hudby do dneška. Díky nim žije v obecném povědomí alespoň tušení, že společný zpěv je podstatnou formou Boží oslavy, kostelní sbor patří k dobře fungující farnosti a zpěv na kůrech ke staleté kultuře této země. Kdyby bývali tehdy rezignovali, možná by dnes už nebylo na co navazovat.

Tomáš Slavický

On a já

Zelená ratolest určena ke zmaru místo suché.
- Já vyklouzávám, Ježíš zachraňuje druhé.

V mukách prosí Otce: „Odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ - Já lituji jen sebe, stojím zde jako viník.

Lidi mě štvou, kříž obtěžuje a bolest tupí city.
Nechci se angažovat za svět, jeho stav je mi cizí.

ON kajícího se lotra bere do blaženosti ráje.
- Já člověka bez vyslechnutí posílám hned do háje.

ON se vzdává všeho co měl rád, dokonce i své Matky. - Já lpím na egu a moje Já spoutává hmota, památky...

ON žízní a nechce nápoj pít, touží po mojí duši. - Já si dopřávám, být ve světě, kde jsou k duchovnu hluší.

ON úpí: „Bože můj, Bože můj,“ ve své osamělosti. - Já, když neprosadím vůli svou, zatvrdnu ve své zlosti.

ON říká: „Otče, do Tvých rukou poručím svého ducha!“ - Já se pojišťuji lidsky: stačí mi má předtucha.

Nakonec Ježíš zvolal: „Dokonáno je!“ - Já ho dnes pod Křížem prosím: Pomoz mi změnit mé postoje!

Helena

Pastorační nabídka

Bohoslužby v našem kostele:

NE : 9:00[†], 11:00, 16:30
PO a ÚT : 16:30
ST a ČT : 6:30, 16:30
PÁ : 7:30*, 16:30
SO : 16:30

[†] každou první neděli v měsíci latinsky
* pouze každý první pátek v měsíci

Příležitost ke svátosti smíření: vždy půl hodiny před začátkem mše sv. nebo po domluvě s knězem.

Každý první pátek v měsíci probíhá Výstav Nejsvětější Svátosti po mši sv. v 7:30, zakončen je v 16:30 mší sv. slouženou biskupem.

Pravidelné akce:

P o	15:00 Náboženství pro děti z třetí až páté třídy ZŠ	Č t	9:30-11:30 Setkání maminek
	18:30 Katechumenát		17:30 Příprava na biřmování
Ú t	18:30 Ženská gregoriánská schola - zkouška	P á	19:00 Biblická meditace - rozjímání nad nedělním evangeliem
	18:30 Zkouška chrámového sboru		15:00 Náboženství pro mládež šesté až osmé třídy ZŠ
S t	20:00 Náboženství pro dospělé	S o N e	18:00 Biblická hodina (výklad knih Mojžíšových)
	9:00 Společenství sv. Jáchyma a Anny - setkání seniorů		11:00 Dětská bohoslužba při mši svaté (v kapli kostela)
	14:00 Náboženství pro předškolní děti, první a druhou třídu ZŠ		
	17:15 Úklid v kostele, jednou za 14 dní		

Všechny akce probíhají na faře, pokud není uvedeno jinak.

Anketa

Jak slavíte Velikonoce? . . .

Jak Vám v tom farnost pomáhá? . . .

Vaše odpovědi vhodte do schránky „Anketa“, která je umístěná v kostele na stolku s tiskovinami.

Římskokatolická farnost sv. Ludmily, Jugoslávská 27, Praha 2, 120 00, tel. 222521558, P. Gereon Biňovec - farář; email: pastorace@centrum.cz, www.ludmila.vinohrady.cz; Přípravili: H. Bachmannová, P. Gereon, D. Hudcová, J. a S. Křemenovi, M. Lopuchovský, F. a G. Šroubkovi.

Ludmila

Zpravodaj římskokatolické farnosti sv. Ludmily na Král. Vinohradech

Číslo 2

Občasník

Vychází 13. dubna 2003

Poslání naší farnosti:

Chceme být otevřeným a živým společenstvím, které je tu pro všechny.

Obložený chlebíček

Milí farníci,

Sento úvodník je svým způsobem už můj velikonoční pozdrav vám. Píšu ho s přáním, abyste dokázali (já rovněž) vidět uprostřed těchto dnů něco tak neviditelného, co se nám připomíná a zpřítomňuje o svátcích Veliké noci.

Mnozí je chápou jako svátky jara, a tak se na nás zpoza výloh zubí zajíci a kokrhají kohouti a jiná drůbež, občas se objeví i velikonoční beránek. Nevím, zda jdou lépe na odbyt zajíci, ale já mám už z biblického pohledu raději beránka. To vše doprovází řada zvyků, od tradiční pomlázky a malovaných vajíček, přes umývání v potoce až po řehtačky, kterým člověk dnešní velkoměstské kultury téměř nerozumí. K tomu si přisadí ještě nějaká hlasatelka v televizi a zamění Květnou a Smrtnou neděli a vůbec to vše vypadá jako představení folklórního souboru, který mezi nás zrovna zavítal.

Neporozumění nebo snad nepochopení podstaty velikonočního slavení vypadá jako kdybyste si koupili obložený chlebíček, ze kte-

rého byste si nechali jen tu oblohu (folklor). Ale co s tím základem, který prostě chutná jako suchá houska? Těžko chápeme, co je „pod tím“ velikonočním tajemstvím. Ono to snad ani rozumem pochopit nejde, myslím tím nový život a nabídku vzkříšení. Nejde mi ani tak o krizi víry v jednotlivých článcích, ale o odpad (apostazi) od víry žité, o živý vztah k Věčnému a Živému. Takové zřeknutí se základu nastává tehdy, když se člověk sám vzdálí od svobodně přijatého vztahu s Bohem. Pokračuje to vzdáním se Krista a jeho církve. Končí lhostejností a prostředností v duchovním životě.

Přijmout nový život znamená asi tohle: vyjít ze své ulity a proměnit to staré v nás v něco nového, lepšího. Musíme znovu vzbuzovat v sobě i kolem sebe smysl pro Boha a jeho tajemství skrze velikonoční tajemství a do toho vztahu se uvádět modlitbou a poznáním. Tato slova mohou zůstat jen mým monologem. Snažme se však dívat srdcem. Ostatně, to je na Velikonočních právě úchvatné: zahlédnout to, co je neviditelné.

S přáním jarní mízy Ducha

Váš P. Gereon

Postřehy a náměty

Nedávno jsem stál na tramvajové zastávce a čekal na autobus (to není pokus o vtip, ale holá pravda - na náměstí Míru, ve směru do Vršovic, staví skutečně na tramvajové zastávce autobus č. 135).

Byl večer. Ani ne pozdní, ani ne májový. Vracel jsem se domů po celodenním trmácení. Měl jsem hlad, byla mi zima a čekal jsem na tramvajové zastávce na autobus, který nejel. Dost důvodů ke špatné (blbě) náladě.

Lidé chodili na východ i západ (poznal jsem to podle polohy kostela sv. Ludmily). Chodili také na sever a na jih a určitě i na jihovýchod nebo severo-severozápad - zkratka hemžilo se to tam všemi směry. I já jsem se zapojil; chodil jsem nervózně nahoru a dolů.

Po nějaké chvíli jsem se přece jen zastavil. Co mě k tomu vedlo nevím, ale byl bych rád, kdyby to byla třeba racionální úvaha, že chodit po celodenním trmácení nahoru a dolů je blbost (tedy hloupost).

Stál jsem a čekal. I v postní době je pro mě čekání na autobus (zvláště pak na tramvajové zastávce) nepřijemnou záležitostí. Doud jsem se totiž nenaučil v takových chvílích

modlit, i když nevím proč. Téměř při každé přípravě na svátost smíření si musím přiznat, že modlitbě moc času nevěnuji. Přitom každý den trávím tolik času čekáním na dopravní prostředky (či na Godota) a jízdu v nich.

Na co jsem myslel v ten ne příliš pozdní a ne májový večer, už nevím. Ale všiml jsem si, že se od východu blíží pomenší starší žena. Zastavila se přímo proti mně (byla asi o hlavu menší), podívala se mi do očí a řekla: „Pane, můžu Vám říct radostnou zprávu?“ A nečekajíc na mou odpověď dodala: „Ježíš Vás miluje.“ Lehce se uklonila a odešla.

Nejsem zastáncem tohoto druhu evangelizace. Naopak. Jsem názoru, že pouliční propagace tohoto typu může víc uškodit než prospět. Ale ta samozřejmost a nevtíravost mě zaskočila. Čekal jsem tragikomický výstup, a slyšel osobní vyznání.

Tak toto setkání by plným právem patřilo do knihy G.K. Chestertona „Ohromné maličkosti“, říkal jsem si v duchu, když jsem seděl v autobuse č. 135. A jestli je modlitba rozhovor s Bohem, tak jsem se modlil. *klm*

Redakce ráda uvítá i vaše postřehy a náměty.

Téma měsíce

Křesťanské společenství: Samozřejmost nebo dar?

Letošní Velikonoce budou v pořadí již druhé, které s manželem prožijeme v arabském světě. Pohybujete-li se v muslimském prostředí, za které lze Alžírsko zcela jistě považovat, brzy si uvědomíte, do jaké míry vás obohacují tradice a zvyky křesťanského světa a jak vás mnohdy jeho nenápadné rituály nepozorovaně vedou i v duchovním životě. Také pocítíte, jak moc člověku mohou chybět.

Někomu se může zdát, že se jedná o detaily, ale ve chvíli, kdy prožíváte nějaký křesťan-

ský svátek a pro vaše sousedy je to jen běžný den plný shonu, uvědomíte si minimálně dvě věci: jednak se vám zasteskne po všeobecně sdílené sváteční atmosféře, jednak zjistíte, že jste v těchto okamžicích Kristu mnohem blíže, než jste si zpočátku uvědomovali. Při takovémto prožívání křesťanských svátků se hodně vrátíte do doby, kdy nám Pán poslal svého jednorozeného Syna, aby žil mezi námi - právě ony všední dny.

Minulé Velikonoce byly pro nás obzvlášť ne-

obvyklé, neboť jsme cestovali služebně do Egypta. Zatímco na Zelený čtvrtek jsme byli ještě v Alžíru, o Velkém Pátku jsme již seděli v letadle a směřovali do Káhiry. Zelený čtvrtek, Velký Pátek a Velikonoční vigilie jsou pro mne dny, kdy jsem si v Čechách pokaždé velmi uvědomovala sílu křesťanského společenství, sílu společného prožitku a sdílení víry v Boha. Křížová cesta, možnost „zůstat s ostatními v Getsemanské zahradě“... Nyní jsme seděli v letadle, pod námi rozlehlá poušť a v myslí otázka, jak nás asi v těchto dnech Káhira přivítá.

Ulice vyplňoval každodenní shon. Stejně jako ostatní cizince také nás zastavovali místní lidé a snažili se nám vnutit nejrůznější služby. Na břehu Nilu pod pětihvězdičkovým hotelem kotvily podivné pramice, na kterých žili lidé - byly to celé rodiny - v roztrhaných šatech. K večeru potom celou loď přikryli starou plachtou nebo jen kusem látky, aby v ní mohli přespat ukryti před zraky chodců na mostě. Spatřili jsme s manželem Káhiru plnou kontrastů, ze kterých nám bylo trochu úzko.

Pozorovali jsme tedy život Egyptanů a meditovali nad tím, že právě sem se Josef s Marií a s Ježíškem uchýlili v době pronásledování. Když se do noci rozzářilo elektrické osvětlení, pokusili jsme se zamířit do čtvrti, kde podle

mapy měly být křesťanské kostely. Již z vyprávění přátel jsme věděli, že křesťanských kostelů je v Káhiře o poznání více než v Alžíru a že bychom mohli při troše štěstí na nějaký natrefit. Ale město bylo velké, mapa velmi nekvalitní a únava čím dál větší. Ani lidé na ulicích, které jsme oslovili, nevěděli.

Náhle jsme ale stanuli v postranní uličce, odkud se ozýval zpěv. Před námi se jako náruč Boží otevřely dveře kostela Arménské církve a my vstoupili dovnitř. I tam se ten den slavila velikonoční vigilie, přestože většina orientálních křesťanských církví, jako např. koptové, slaví Velikonoce o několik dní později. Naše radost však nebrala konce. Při východu z kostela jsme se setkali se starším manželským párem a ti, třebaže nás neznali, vzali nás do automobilu a odvezli do jiné čtvrti, aby nám ukázali, kde bude mše následujícího dne, tedy na velikonoční neděli. Velikonoční svátky nám tedy začaly radostně ve společenství věřících, což jsme pocítovali jako veliký dar. Přejeme vám, aby i vy jste mohli prožít Velikonoce radostně a ve společenství vám blízkých lidí. Pro nás je to farnost svaté Ludmily a ať jsme kdekoliv, často naše myšlenky směřují k vám. Požehnané Velikonoce vám přejí

Iveta a Jan Czerný

Alžír, 1. dubna 2003

Bohoslužby o Velikonocích

13.4. Květná neděle

9:00, 11:00 a 16:30 – mše sv. se svěcením ratolestí

17.4. Zelený čtvrtek

16:30 – mše sv.
20:00 – bdění v Getsemanech

18.4. Velký pátek

15:00 – dětská křížová cesta
16:30 – obřady
20:00 – křížová cesta

19.4. Bílá sobota

8:00 – ranní chvály
21:00 – obřady velikonoční vigilie do 2:00 – „bdění“ pro Hospodina

20.4. Zmrtvýchvstání Páně

9:00 – mše sv. s lidovým zpěvem
11:00 – slavná mše sv.
16:30 – mše sv. s lidovým zpěvem

21.4. Pondělí velikonoční

9:00, 11:00 a 16:30 – mše sv.